150 de ani în slujba comunității medicale: Biblioteca Centrală a Universității de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" – Bucureşti. Tradiție şi modernitate

Dr. Gheorghe Buluță
Biblioteca Centrală a Universității de Medicină şi
Farmacie "Carol Davila"-Bucureşti
E-mail: gbuluta@univermed-cdgm.ro

Crina Mihăilescu
Biblioteca Centrală a Universității de Medicină şi
Farmacie "Carol Davila"-Bucureşti
E-mail: crinamihailescu@yahoo.ro

Dr. Octavia-Luciana Porumbeanu
Catedra de Ştiințele Informării şi Documentării,
Facultatea de Litere, Universitatea din Bucureşti
E-mail: octavialuciana@yahoo.com

Dr. Gheorghe Buluță este director general al Bibliotecii Centrale a Universității de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" – Bucureşti. Predă cursuri de biblioteconomie, de istoria scrisului şi a cărții pentru perfecționarea bibliotecarilor, la Centrul de Pregătire Profesională în Cultură. Este expert atestat al Ministerului Culturii în domeniul carte veche şi bibliofilă. Are o bogată activitate ştiințifică, fiind autorul a peste 20 de cărți, publicate ca unic autor sau în colaborare, şi a peste 200 de studii, articole şi recenzii. Domeniile sale de interes sunt istoria cărții şi a bibliotecilor, bibliografia şi managementul de bibliotecă.

Crina Mihăilescu este director adjunct al Bibliotecii Centrale a Universității de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" – Bucureşti. A participat la multe cursuri de specializare în biblioteconomie, documentare medicală şi management de bibliotecă. A publicat numeroase articole şi a prezentat o serie de comunicări în țară şi străinătate, domeniile sale de interes fiind comunicarea colecțiilor şi schimbul intern şi internațional de publicații.

Dr. Octavia-Luciana Porumbeanu este lector la Catedra de Ştiințele Informării şi Documentării de la Facultatea de Litere a Universității din Bucureşti. Predă cursuri de managementul cunoaşterii, informare

BDD-A27090 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)

documentară, servicii de referinţe şi utilizatorii de informaţii. Interesele sale actuale de cercetare sunt generarea cunoaşterii la nivelul organizaţiilor, serviciile de referinţe, activităţile şi comportamentul utilizatorilor în procesul de căutare a informaţiei.

Rezumat

O instituţie unică prin structură, organizare, colecţii şi vechime, Biblioteca Centrală a Universităţii de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" - Bucureşti se evidenţiază la nivelul organizaţiilor biblioteconomice româneşti prin amploarea activităţii sale de informare pusă în slujba utilizatorilor din lumea medicală, dar şi prin acţiunile de colaborare cu instituţii similare. Articolul prezintă aspecte din evoluţia acestei biblioteci şi schimbările implementate recent la nivelul serviciilor oferite utilizatorilor.

Cuvinte cheie: Biblioteca Centrală a Universităţii de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" – Bucureşti, structură, colecţii, servicii, schimbări

Introducere

Biblioteca Centrală a Universităţii de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" – Bucureşti este o instituţie care se distinge în peisajul structurilor documentare româneşti atât prin istoria sa – vechime, colecţii şi personalităţi care s-au aflat la conducerea sa (1), cât şi prin dimensiunea activităţilor sale care se concretizează în servicii de informare oferite unei comunităţi extinse de utilizatori care include studenţi, cadre didactice, cercetători, medici.

Începuturile sale se împletesc cu cele ale şcolii româneşti de medicină. Astfel, Biblioteca a luat fiinţă în anul 1857 odată cu Şcoala Naţională de Medicină şi Farmacie (2), o instituţie de învăţământ superior care avea ca obiectiv principal să pregătească personal medical pentru armată şi pentru nevoile societăţii. Ea s-a format din reunirea colecţiilor unor biblioteci mai mici. În 1884 avea mai puţin de 1.000 de volume (39 româneşti, 212 latine, 160 franceze, 28 greceşti şi 267 germane). În 1890 când primul catalog al bibliotecii a fost imprimat, erau 4.726 volume, 762 fiind periodice.

În 1869 Şcoala Naţională de Medicină şi Farmacie se transformă în Facultate de Medicină, iar Biblioteca se mută în 1870 în clădirea Universităţii din Bucureşti, iar de aici, în anul 1901 în clădirea Facultăţii de Medicină unde funcţionează şi astăzi. (3)

BDD-A27090 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)

Începând din 1948, Facultatea de Medicină Generală formează împreună cu Facultatea de Medicină Dentară şi Facultatea de Farmacie, Universitatea de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" – Bucureşti.

Preşedintele de Onoare al Universităţii este Prof. dr. George Emil Palade, câştigător al Premiului Nobel (1974) care a absolvit Facultatea de Medicină Generală în 1940.

Universitatea are în prezent 1.516 de cadre didactice, 7.401 de studenţi şi 1.692 de doctoranzi.

Structura bibliotecii şi sălile de lectură

În prezent, structura bibliotecii reflectă modul de organizare al Universităţii şi anume:

sediul central al bibliotecii (Biblioteca Centrală) cu două săli de lectură ("Thoma Ionescu" şi "D. Danielopolu"), împreună cu un Centru de Informare şi Documentare şi Centre de Împrumut la Domiciliu, se găseşte în aceeaşi clădire unde funcţionează Facultatea de Medicină Generală şi Facultatea de Moaşe şi Asistenţă Medicală;

sala de lectură şi fondul de publicaţii de la Facultatea de Medicină Dentară;

sala de lectură cu fondul de publicaţii şi Centrul de Împrumut de la Facultatea de Farmacie;

cele 96 de biblioteci filiale aflate în departamente, catedre şi clinici universitare răspândite pe întreg teritoriul Bucureştiului. Sunt biblioteci ce deţin între 300-400 de volume până la 40.000-50.000 de volume în funcţie de interesele de învăţământ şi cercetare ale colectivelor de cadre didactice respective.

Biblioteca în cifre (Colecţii, Utilizatori, Personal)

- Biblioteca dispune acum de:
  - 383.665 titluri de cărţi, 5.485 titluri de periodice în mai mult de 700.000 de volume;
  - cursuri, lucrări practice, manuale şi monografii editate de cadrele didactice ale Universităţii;
  - tratate şi manuale de specialitate publicate în limba română sau în limbi de circulaţie internaţională;
  - reviste româneşti şi străine;
  - teze de doctorat, disertaţii de master şi lucrări de licenţă;

BDD-A27090 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)

- CD-ROM-uri;
- atlase, dicționare, enciclopedii în limba română şi în limbi străine; materiale de referințe.

- Aproximativ 27.000 de documente sunt cu acces liber la raft.
- Utilizatorii activi ai bibliotecii sunt în număr de aproximativ 11.000.
- Personalul bibliotecii este format din 47 de oameni, dintre care 41 sunt specialişti.

Servicii

Biblioteca Centrală şi bibliotecile filiale asigură pentru utilizatori servicii de lectură şi informare documentară prin:

- Acces la publicații în sala de lectură;
- Împrumut de publicații pe termen lung;
- Acces la baze de date;
- Informații bibliografice şi îndrumări privind utilizarea instrumentelor de referințe specifice;
- Referințe online "Întrebați-l pe bibliotecar" la adresa biblioteca@univermed-cdgm.ro

În ceea ce priveşte serviciul de împrumut, aici există o situație specială: biblioteca împrumută cursuri şi lucrări practice pe o perioadă de un an universitar tuturor studenților în limita exemplarelor disponibile în colecțiile Centrelor de Împrumut.

Există şi o formă de împrumut pe termen scurt, câteva zile/o săptămână, şi aceasta se adresează cadrelor didactice, doctoranzilor şi cercetătorilor.

Baze de date

Biblioteca oferă utilizatorilor săi acces la următoarele baze de date:

- PROQUEST Medical Library – bază de date full-text;
- Science Direct – Health Science Collection;
- Ovid – LWW High Impact Collection;
- EMBASE.

De asemenea, utilizatorii au acces şi la bazele de date proprii ale Bibliotecii:

- Lista cărților recent achiziționate de Biblioteca Centrală (CATALMED);
- Catalogul tezelor de doctorat susținute la Universitatea de Medicină şi Farmacie "Carol Davila"-Bucureşti;

BDD-A27090 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)

– Lucrările profesorilor de la Universitatea de Medicină şi Farmacie "Carol Davila"-Bucureşti;
– Repertoriul periodicelor româneşti şi străine;
– Lista disertaţiilor de master;
– Lista lucrărilor de licenţă;
– "Bibliotheca Historia Medica" (în curs de organizare);
– Lista lucrărilor de istoria medicinei româneşti şi universale (aproximativ 1.700 de titluri);
– Istoria învăţământului medical românesc;
– Documente originale privind activitatea lui Carol Davila, fondatorul Universităţii;
– "Bibliotheca Bibliologica" (lista lucrărilor de biblioteconomie şi ştiinţa informării existente în colecţiile bibliotecii – este vorba de o donaţie făcută bibliotecii de către actualul Director) (peste 1.000 de titluri).

Publicaţii

Biblioteca Centrală a publicat următoarele lucrări:

- Buletinul bibliografic anual;
- Buletinul bibliografic trimestrial;
- Lista cărţilor donate de Biblioteca Consiliului Britanic din Bucureşti Bibliotecii Centrale (2002);
- Catalogul tezelor de doctorat susţinute la Universitatea de Medicină şi Farmacie "Carol Davila"-Bucureşti (1959-1999, 2000-2002, 2003-2005, 2006-2008);
- Catalogul cărţilor străine (secolele al XV-lea – al XVIII-lea);
- Lucrări ale profesorilor de la Universitatea de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" – Bucureşti care au intrat în colecţiile Bibliotecii Centrale (1990-2000; 2001-2006; 2007-2008);
- Repertoriul periodicelor care au intrat în colecţiile Bibliotecii Centrale între 2000-2002; 2002-2004; 2004-2006.

Schimbări implementate la nivelul serviciilor oferite utilizatorilor

În ultimii ani biblioteca s-a aflat într-o perioadă de analiză a serviciilor organizate şi dezvoltate cu scopul de a găsi cele mai eficiente modalităţi de satisfacere a nevoilor şi cererilor de informare şi documentare ale utilizatorilor.

BDD-A27090 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)

În concepția bibliotecarilor din acestă structură tendința principală nu poate fi decât cea constatată şi în acțiunea bibliotecară europeană şi anume centrarea pe utilizator prin modernizarea şi diversificarea serviciilor puse la dispoziția acestora.

Pornind de la rezultatele unui studiu pe bază de chestionar desfăşurat la nivelul bibliotecii, prin care au fost analizate nevoile şi comportamentul utilizatorilor în procesul de căutare şi regăsire a informației, o serie de schimbări au fost implementate la nivelul serviciilor de informare oferite comunității medicale.

Deoarece în acțiunea de susținere a demersului de învățământ şi cercetare academică, Biblioteca Centrală a Universității de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" – Bucureşti trebuie să satisfacă nevoi de informare din ce în ce mai diversificate şi personalizate, bibliotecarii au elaborat şi au difuzat un chestionar la nivelul principalelor categorii de utilizatori (studenți, cadre didactice, doctoranzi, cercetători, medici din clinicile si spitalele universitare). Printre aspectele vizate de chestionar s-au numărat:

- tipologia cererilor de informare;
- frecvența folosirii serviciilor de informare şi documentare organizate şi dezvoltate de bibliotecă;
- percepția utilizatorului privind viteza de reacție a bibliotecarului universitar la cererile de informare şi documentare;
- specificarea preferințelor utilizatorilor pentru mijloacele tradiționale şi/sau pentru folosirea noilor tehnologii ale informării şi comunicării;
- identificarea preferințelor pentru cercetarea documentară asistată de bibliotecar sau pentru diseminarea selectivă a informației.

Scopul acestui demers a fost stabilirea unor criterii mai clare de evaluare a serviciilor de informare oferite de bibliotecă, iar rezultatele obținute au evidențiat o serie de sugestii privind îmbunătățirea produselor şi serviciilor de informare oferite de bibliotecă. Acțiunea se încadrează în procesul de evaluare periodică a nevoilor de învățare.

Diverse procente din numărul utilizatorilor care au răspuns la chestionar au evidențiat următoarele aspecte:

- generațiile tinere de utilizatori preferă resursele electronice care pot fi exploatate prin intermediul bibliotecii;
- studenții simt nevoia unei asistențe din partea bibliotecarului pentru cercetarea documentară în realizarea lucrărilor de licență şi masterat;

BDD-A27090 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)

– cercetătorii şi doctoranzii apreciază accesul prietenos, facilitat de către bibliotecar la informaţia utilă şi de valoare, în unele cazuri nu numai punctuală, ci şi foarte specifică domeniului de cercetare;
– anumite colective de cercetare solicită prezenţa documentului tipărit în cadrul catedrelor şi clinicilor universitare în care îşi desfăşoară activitatea.

Valorificarea rezultatelor chestionarului şi practica zilnică în bibliotecă au întărit convingerea bibliotecarilor privind necesitatea modernizării şi diversificării serviciilor cu acces direct la public (servicii de lectură, servicii de împrumut de documente, servicii de informare şi documentare, animaţie culturală) şi a raţionalizării şi centralizării celorlalte servicii (fără acces direct la public – dezvoltarea colecţiilor, prelucrarea documentelor: catalogare, clasificare, schimb intern şi internaţional de publicaţii), schimbări care deja au avut loc la nivelul activităţii acestei biblioteci medicale româneşti.

Modernizarea serviciilor de informare a avut în vedere specificul demersului de învăţământ, pe ani de studiu şi discipline. În acest scop, serviciul *Relaţii cu publicul. Comunicarea documentelor. Metodologie şi Biblioteci filiale* a realizat o lucrare de sinteză intitulată *Acoperirea disciplinelor*, în practică un ghid al cursurilor universitare, lucrărilor practice şi altor publicaţii indicate de bibliografia recomandată de către fiecare profesor şi catedră în parte. În acest fel, biblioteca a putut acţiona pentru o dezvoltare eficientă a colecţiilor.

Modernizarea a vizat şi diseminarea selectivă a informaţiei, la cererea utilizatorilor – cadre didactice, pe teme specifice ale programelor de cercetare.

Modernizarea a vizat perfecţionarea profesională a personalului în colaborare cu asociaţiile profesionale (de exemplu, Asociaţia Bibliotecarilor din România (ABR)), învăţământul superior de specialitate şi furnizorii autorizaţi de pregătire profesională (Centrul de Pregătire Profesională în Cultură) precum şi specializarea pe anumite problematici ale informării şi documentării şi cunoaşterii aprofundate a modalităţilor de lucru cu diverse baze de date şi resurse electronice.

Diversificarea serviciilor cu acces direct la public a vizat instruirea utilizatorilor prin organizarea de colocvii şi simpozioane pe teme de actualitate a informării şi documentării cu adresabilitate directă pentru tinerii medici din spitale şi clinici universitare.

BDD-A27090 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)

Prin intermediul programului «Îndrăzneşte să ştii» – «Sapere aude», biblioteca a organizat pentru studenţi sesiuni de instruire pentru utilizarea bazelor de date. S-a insistat asupra modalităţilor specifice de lucru în selectarea şi rafinarea informaţiei prin folosirea diverselor procedee documentare şi prin valorificarea facilităţilor oferite de fiecare produs în parte.

Biblioteca a pus accent pe manifestări de animaţie culturală şi anume organizarea de expoziţii de publicaţii cu valoare istorică şi bibliofilă, aniversări şi comemorări ale personalităţilor şcolii de medicină românească.

Eficientizarea comunicării cu studenţii s-a realizat prin organizarea la începutul fiecărui an universitar a vizitelor documentare în bibliotecă pentru studenţii din anul I, cu explicarea facilităţilor de informare şi documentare puse la dispoziţie de către bibliotecă şi, de asemenea, prin organizarea de întâlniri cu medici scriitori şi publicişti şi cu prezentarea cărţilor noi publicate de către aceştia (în colaborare cu Societatea Medicilor Scriitori şi Publicişti).

Raţionalizarea. În colaborare cu celelalte biblioteci de învăţământ superior medical din România, în special cu Biblioteca Universităţii de Medicină şi Farmacie „Iuliu Haţieganu" din Cluj-Napoca şi cu Biblioteca Universităţii „Transilvania" din Braşov, a fost iniţiat proiectul *RoBiblioMed*, acţiune de indexare a revistelor medicale româneşti şi de realizare a unei baze de date de notiţe bibliografice referitoare la cuprinsul ştiinţific al acestor reviste.

Bibliotecile româneşti de învăţământ superior medical resimt existenţa unui anume decalaj faţă de bibliotecile europene de profil, decalaj datorat condiţiilor istorice, resurselor financiare insuficiente şi unei oarecare lipse de experienţă în asimilarea noilor tehnologii ale informării şi comunicării.

O soluţie cu rezultate eficiente o constituie mobilităţile din cadrul programului Leonardo da Vinci al UE, marcat de colaborarea cu bibliotecile Universităţilor din Exeter (Anglia) şi Bergen (Norvegia) şi cu Biblioteca Facultăţii de Medicină din Tours (Franţa) în cadrul CIDMEF (Conferinţa Internaţională a Decanilor Facultăţilor de Medicină de Expresie Franceză).

Noile tehnologii ale informării şi comunicării impun *un nou tip de cultură* (pe care o putem numi *„cultura informării şi comunicării"*) şi contribuie în mod esenţial la *schimbarea relaţiilor sociale şi de grup*, iar mediul universitar se dovedeşte a fi foarte favorabil schimbărilor legate de comunicare, tinzând spre *o nouă identitate instituţională*.

Activitatea într-o bibliotecă nu are o dată limită, dar ea trebuie etapizată, raţionalizată, modernizată şi diversificată, ceea ce înseamnă a fi în pas cu vremea şi cu cerinţele din ce în ce mai mari şi mai personalizate şi tot timpul în schimbare ale utilizatorilor.

BDD-A27090 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)

Concluzii

Prin funcţiile pe care le îndeplineşte, Biblioteca Centrală a Universităţii de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" – Bucureşti susţine demersul de învăţământ şi cercetare al universităţii, asigurând accesul la informaţia ştiinţifică din domeniul medical, dentar şi farmaceutic, contribuind la însuşirea tehnicilor de muncă intelectuală şi la stimularea creativităţii, calităţi indispensabile viitorilor specialişti.

Prin servicii tradiţionale şi moderne, care demonstrează evoluţia sa de-a lungul anilor, Biblioteca Centrală a Universităţii de Medicină şi Farmacie "Carol Davila"-Bucureşti vine în prezent în întâmpinarea nevoilor de informare ale comunităţii medicale româneşti de la toate nivelurile (studenţi, cadre didactice, cercetători, doctoranzi şi medici) şi se pregăteşte în mod permanent pentru a face faţă provocărilor din viitor.

Note

(1) Din 1893 şi până astăzi, biblioteca a fost condusă de:
– Alex. Tănăsescu, bibliotecar şi arhivar (1893-1895);
– Gheorghe Săuceanu, bibliotecar şi arhivar (1895-1898);
– Gheorghe Militaru, conservator-bibliotecar (1905-1906);
– M. Hebberling, medic – bibliotecar (1906-1909);
– Victor Gomoiu, medic – bibliotecar (1909-1911);
– Iacov Iacobovici, medic – bibliotecar (1911-1919);
– Nicolae B. Ionescu, medic – bibliotecar (1919-1938);
– I. Stanciu, medic – bibliotecar (1939-1946);
– Traian Prodan, director – bibliotecar (1947-1979);
– Silvică Petre, director – bibliotecar (1979-1986);
– Filba Popescu, director – bibliotecar (1986-1997);
– Gheorghe Buluţă, doctor în bibliologie – bibliotecar (1998 - prezent).

(2) Întemeietorul Şcolii Naţionale de Medicină şi Farmacie este medicul Carol Davila (1828-1884) care a absolvit Facultatea de Medicină la Paris şi care a fost General în Armata Română şi Şeful Serviciului Medical Militar şi Civil.

(3) Clădirea în care funcţionează Biblioteca Centrală este monument istoric. A fost construită după planurile arhitectului elveţian Louis Blanc începând cu 1903.

Referinţe bibliografice

BULUŢĂ, Gheorghe; SCHATZ, Elena Maria. Biblioteca Centrală a Universităţii de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" – Bucureşti. Valori de patrimoniu. În: *Biblioteca*, nr. 5, 2001, pp. 143-146.

BDD-A27090 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)

BULUȚĂ, Gheorghe. RoBiblioMed. În: *Biblioteca*, nr. 6, 1999, pp. 179-181.
BULUȚĂ, Gheorghe; CRAIA, Sultana; PETRESCU, Victor. *Biblioteca azi. Informare şi Comunicare*. Târgovişte, Bibliotheca, 2004.
BULUȚĂ, Gheorghe; CRAIA, Sultana; PETRESCU, Victor. *Biblioteca în sociatatea informației.* Bucureşti, Do-MinoR, 2007.
Universitatea de Medicină şi Farmacie "Carol Davila" Bucureşti. Biblioteca Centrală. *Ghid pentru utilizarea serviciilor de lectură, împrumut, informare şi documentare ale Bibliotecii Centrale U.M.F.* Bucureşti 2007-2008.

BDD-A27090 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 05:22:06 UTC)